

Затверджую
Директор Коледжу
Національного фармацевтичного
університету

Т.С. Прокопенко
« _____ 2013 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ЛАТИНСЬКА МОВА

підготовки	<i>молодшого спеціаліста</i>
зі спеціальності	<i>5.12020103 «Виробництво фармацевтичних препаратів»</i>
напряму	<i>6.120201 "Фармація"</i>
галузі знань	<i>1202 "Фармація"</i>

Розробники програми:

А. С. Мирошніченко, викладач другої категорії Коледжу НФаУ

А. Є. Мартиненко, викладач другої категорії Коледжу НФаУ

О. Ю. Сунгурова, викладач без категорії Коледжу НФаУ.

Обговорено на засіданні циклової комісії медико–біологічних дисциплін
“29” серпня 2013 року, протокол № 1

Схвалено методичною радою коледжу НФаУ
Протокол від “29” серпня 2013 № 1

Голова методичної ради (О.В.Гейко)

« 29 » 08 2013 р.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Латинська мова» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодший спеціаліст, спеціальності 5.12020103 «Виробництво фармацевтичних препаратів», напряму 6.120201 «Фармація».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є латинська мова.

Міждисциплінарні зв'язки:

дисципліни, що забезпечують:

українська мова, італійська мова, французька мова.

дисципліни, що забезпечуються:

фармакологія, технологія ліків, анатомія, фізіологія, фармакогнозія, фармацевтична хімія та інші.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

- 1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є формування професійних компетенцій молодших спеціалістів, які необхідні для розуміння сучасної фармацевтичної і медичної термінології.
- 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Латинська мова» є забезпечення обов'язковим рівнем знань, які необхідні для оволодіння сучасної фармацевтичної термінології, основними принципами утворення номенклатурних назв та термінів у хімічній, ботанічній, фармакогностичній, технологічній номенклатурі та клінічній термінології.
- 1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- Латинський алфавіт.
- Правила читання букв та буквосполучень.
- Основи граматики, які необхідні для оволодіння фармацевтичною термінологією.
- Алгоритм узгодження прикметників з іменниками.
- Вживання прикметників I-ї групи в назвах екстрактів.
- Спеціальні фармацевтичні вирази.
- Принципи утворення номенклатурних назв та термінів у хімічній, ботанічній, фармакогностичній номенклатурі, номенклатурі лікарських засобів та клінічній термінології.
- Лексичний мінімум, що складає основу спеціальної фармацевтичної термінології (близько 300 лексичних одиниць).

вміти:

- Читати і писати фармацевтичні терміни.
- Перекладати терміни з узгодженим та неузгодженим означенням.
- Узгоджувати прикметники I-ї та II-ї груп з іменниками.
- Писати латиною найменування лікарських препаратів, аналізувати їх за складом та пояснювати значення частотних відрізків.

Сформовані компетенції:

здатність використовувати сучасну медичну і фармацевтичну термінологію, утворену з латинських, грецьких слів та терміноелементів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години/1 кредит нац./ 1,5 ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Фонетика та граматики латинської мови.

Змістовий модуль 1. Фонетика та граматики латинської мови.

Тема 1. *Загальні відомості про латинську мову. Латинський алфавіт. Правила вимови букв та буквосполучень. Диграфи. Дифтонги. Наголос.*

Латинська мова, походження, розвиток. Внесок латинської та грецької мов у створення медичної та фармацевтичної термінології.

Латинський алфавіт. Класифікація звуків (голосні, приголосні), їх вимова. Особливі випадки вимови приголосних. Дифтонги. Буквосполучення приголосних з голосними: *ngu, qu, ti*. Диграфи у словах грецького походження: *ch, th, ph, rh*, їх вимова. Грецькі слова і корені з диграфами.

Склад слова. Поділ слів на склади. Довгота і короткість передостаннього складу в латинських словах. Наголос в латинських словах.

Тема 2. *Граматичні категорії іменника. Іменники I та II відмін. Неузгоджене означення.*

Граматичні категорії іменників: рід, число, відмінок. П'ять відмін іменників і визначення відміни за закінченням родового відмінка однини. Словникова форма іменника. Перша відміна іменників. Основні ознаки іменників першої відміни, їх рід. словникова форма. Винятки щодо роду іменників першої відміни. Відмінкові закінчення. Алгоритм відмінювання іменників. Вживання іменників першої відміни у називному родовому відмінках однини та множини.

Неузгоджене означення, його переклад українською мовою, вживання неузгодженого означення в назвах настоянок, ароматних вод тощо.

Тема 3. *Система дієслова.*

Граматичні категорії дієслова: час, особа, число, стан, спосіб. Інфінітив. Визначення основи теперішнього часу дієслова.

Чотири дієвідміни, їх визначення. Словникова форма дієслова.

Наказовий спосіб. Утворення наказового способу однини та множини. Дієслівні форми наказового способу, що зустрічаються в рецептурі. Форми 3-ої особи однини та множини в теперішньому часі дієслова "бути".

Утворення форм 3-ої особи однини та множини пасивного стану умовного способу і вживання його замість наказового способу в рецептурних виразах.

Тема 4 . Прикметники I групи. Узгоджене означення.

Граматичні категорії прикметника: рід, число, відмінок, відміна. Дві групи прикметників в латинській мові. Родові закінчення, словникова форма прикметників першої групи.

Узгоджене означення. Алгоритм узгодження прикметників з іменниками. Узгодження прикметників першої групи з іменниками першої та другої відмін.

Тема 5. Іменники III-ї відміни.

Іменники III відміни, основна ознака. Рівноскладові та нерівноскладові іменники. Знаходження основи іменників III відміни. Словникова форма іменників III відміни. Характерні закінчення іменників чоловічого роду III відміни. Характерні закінчення іменників жіночого роду. Характерні закінчення іменників середнього роду. Найважливіші винятки із правил про рід іменників III відміни. Назви технологічних процесів обробки лікарської сировини. Особливості відмінювання слів грецького походження на -sis, типу *dosis* і на -ma типу *ghizoma*.

Тема 6. Прикметники II групи.

Прикметники II групи . Загальна номенклатура. Родові закінчення прикметників другої групи в родовому відмінку однини. Узгодження прикметників другої групи з іменниками першої, другої та третьої відмін.

Тема 7 . Іменники IV та V відмін.

Основні ознаки іменників IV та V відмін, їх рід. Словникова форма. Відмінкові закінчення. Відмінювання: закінчення називного та родового відмінків однини та множини. Назви лікарських зборів та особливості прописування їх в рецептах. Особливості використання іменника *species, ei f.*

Тема 8. Прислівник. Числівник і займенник.

Прислівник. Прислівники, які вживаються в фармацевтичній термінології. Кількісні та порядкові латинські числівники від 1 до 10, 100, 1000. Числівники-префікси в хімічній та фармацевтичній термінології.

Змістовий модуль 2. Спеціальна термінологія

Тема 9 . Структура фармацевтичного терміну.

Загальні відомості про медичну термінологію. Найпоширеніші греко-латинські терміноелементи. Найпоширеніші грецькі кінцеві терміноелементи. Основні моделі термінів.

Тема 10. Хімічна номенклатура латинською мовою.

Назви хімічних елементів. Утворення назв оксигеновмісних та безоксигеновмісних кислот. Утворення назв оксидів та пероксидів. Назви кислотних та вуглеводневих радикалів. Назви складних ефірів. Назви солей безоксигенових кислот.

Тема 11. Біномінальна ботанічна номенклатура.

Загальні відомості з ботанічної номенклатури. Граматичні моделі ботанічних назв. Назви лікарської рослинної сировини. Назви ботанічних родин. Назви алкалоїдів та глікозидів.

3. Рекомендована література

Основна

1. Світлична Є. І., Толок І. О. Латинська мова: Підручник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2001. - 216с.
2. Світлична Є. І. Латинська мова: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів/ Є. І. Світлична, І. О. Толок. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2004. – 404с.
3. Світлична Є. І., Толок І. О. Латинська мова: Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.

Допоміжна

4. Латинский язык и основы фармацевтической технологии. Учебное пособие для студентов техникума ф-та пром. Фармации. – Х.: УкрФА, 1984.-320с.
5. Світлична Є.І., Толок І.О. Studemus Latinam. Вивчаємо латину (Навчальний посібник для самостійної роботи студентів). – Х., НФаУ, 2001. – 177 с.
6. Шевченко Є. М. Латинська мова і основи медичної термінології. – Київ: Тандем, 1996р. –210 с.
7. Козовик І.Я., Шипайло Латинська мова – Київ, Вища школа, 1993р - 248с.

8. Светличная Е.И., Толок И.А. Этимологический словарь латинских ботанических названий лекарственных растений. – Харьков: Изд-во НФаУ: Золотые страницы, 2003. – 288 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Модульний контроль – залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання.

- поточне оцінювання виконання практичних завдань;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля з урахуванням самостійної роботи та практичних занять;
- оцінка за індивідуальне домашнє завдання;
- комплексна контрольна робота.